

MARLIES ROHMER
Architect

What happened to... De Combinatie, Vlissingen

De Annie M.G. Schmidtschool: betreden op eigen risico

Een touwbrug door de vide van de aula en glijbanen langs de trappen geven de school een speels karakter. Een rechtstreeks gevolg van ons onderzoek naar jongerencultuur in 'Bouwen voor de NEXT GENERATION', op- en beklimbare gebouwen-in-de-strijd-tegen-overgewicht en stimulans van motorische ontwikkeling. De glijbanen zijn echter niet ontworpen volgens het speeltoestellenbesluit. Kinderen blijken te hard op de grond te landen, omdat de glijbanen zonder gebogen uitloopstuk op de vloer uitkomen. Ook een rubber grondvlak mocht niet baten. Inmiddels staat er bij één van de drie scholen al een plantenbak voor de glijbaan en is deze buiten gebruik. Als ik nog een keer een glijbaan naast een trap zou ontwerpen, zou ik een officiële toepassing, minder mooi misschien, maar wel praktisch in gebruik. Naast de touwbrug echter, die wél volgens het speeltoestellenbesluit is ontworpen en '100 procent veilig' is, staat een bordje betreden op eigen risico. Voor zover kinderen van vier dit al kunnen lezen. Is dit een typisch geval van ouders die steeds bezorgder worden, de tendens tot overbescherming zoals beschreven in mijn boek Bouwen voor de NEXT GENERATION? De pedagogische waarde van een buil ('daar word je groot van') is helemaal uit het oog verloren: de 'wipkip-pedagogie', vernoemd naar het veiligste en saaiste speeltoestel, heeft toegeslagen.

Binnenklimaat: een iets te frisse school

Ook bij onze prijswinnende ontwerpen worden vaak (ernstige) problemen in het binnenklimaat geconstateerd. Het project 'Frisse Scholen' heeft als doel het binnenmilieu in scholen te verbeteren en het energieverbruik te verminderen. We

hebben onderzoek gedaan naar problemen met het binnenklimaat op onze scholen. Bij de Combinatie doen zich problemen voor, ook al is deze ontworpen als een frisse school klasse B. De klachten betreffen problemen met koude en tocht. De alzijdigheid van de school veroorzaakt verschillen in comfort, waarbij de individuele regelbaarheid te wensen over laat. Het Frisse Scholen concept is blijkbaar geen garantie voor een goed binnenklimaat. De budgetten zijn overigens niet of nauwelijks verhoogd op basis van de extra eisen die gekoppeld zijn aan het Frisse Scholen concept. Sterker nog, de budgetten gaan momenteel omlaag (1080,-/m2 bouwkosten inclusief installaties exclusief BTW in 2014). Daarnaast heeft het ontbroken aan een integrale visie in ons ontwerpteam. (Er was geen opdracht voor Total Engineering) De adviseurs -waaronder wij - hebben zich te veel als verschillende mogelijkheden naast elkaar bewogen in plaats van nauw met elkaar samen te werken. Bij Total Engineering, waarbij wij als architect de adviseurs aansturen, worden deze afstemmingsproblemen significant minder. Daarom wil ik nog maar eens een 'pleidooi' houden voor integrale opdrachten. Bij de Combinatie zijn de ventilatieroosters uitgevoerd als onbedienbare roosters welke door de gebruikers afgeplakt zijn met plastic zakken. Openingen voor spuiventilatie kunnen maar op één stand open gezet worden. Het is voor de gebruikers niet te zien of het rooster open of dicht staat. Daarnaast blijkt een deel van de problemen door de uitvoering en inregeling van de installaties te worden veroorzaakt. Een prestatiebestek met monitoring gedurende vier seizoenen had aan deze problemen tegemoet kunnen komen. Naast de selectie van de installatieadviseur is ook de selectie van de installateur van groot belang, met name omdat deze na in gebruik name nauw

betrokken is bij het inregelen van de installatie. Hier wordt in de praktijk veel te makkelijk over gedacht. De keuze voor de laagste aanbieder van installateurs - een waardeloos principe - is vaak niet de beste keuze met betrekking tot kwaliteit, service en nazorg. Waar bij de keuze van adviseurs middels Europese aanbestedingen een inmiddels compleet uit de hand gelopen proces gaande is, wordt in de bouwvergadering over de keuze van de installateur een fractie van de tijd nagedacht. Ook is gebleken dat een slecht binnenklimaat vaak leidt tot extra maatregelen die juist energie kosten. Volgende keer een budget reserveren om na verloop van tijd nog eens de puntjes op de i te zetten.

2011

